

Årsrapport 2022

Överförmyndarnämnden

Rapport från
stadsrevisionen

HELSINGBORG

Den kommunala revisionen i Helsingborgs stad är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Helsingborgs stad granskar nämnders och styrelser ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Större granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, helsingborg.se/stadsrevisionen. De kan också beställas från revisionskontoret, stadsrevisionen@helsingborg.se.

Sammanfattande bedömning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

De bedömningar som görs i rapporten har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om nämndens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns.

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån stadsrevisionens granskningar av verksamheten 2022. De avvikelser som noterats kommenteras i rapporten.

Verksamhet och ekonomi

Sammantaget bedöms att nämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det verksamhetsmässiga resultatet till stor del är förenligt med kommunfullmäktiges uppdrag och inriktning för verksamheten samt att lagstiftning och andra föreskrifter efterlevs.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har varit tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms, i allt väsentligt, ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med gällande lagstiftning och god redovisningssed.

1. Årets granskning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionskontorets granskningar av överförmyndarnämnden 2022.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet för stadsrevisionen samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 1.

I den årliga granskningen ingår att revisionen löpande följer verksamheten genom att ta del av grundläggande dokument och ärenden. Grundläggande dokument är bland annat plan för mål och ekonomi, reglemente, delegationsordningar, ekonomi- och verksamhetsrapportering, delårsrapport, verksamhetsberättelser, beslutsunderlag och protokoll. Under året har också särskilda möten hållits avseende ekonomi och intern kontroll. Vidare genomför revisionen också en viss omvärldsbevakning kopplat till nämndens verksamhet.

De bedömningar som görs i rapporten av verksamhet och ekonomi, av intern kontroll samt av räkenskaper har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om nämndens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentlighet är högre än felaktighet som beror på misstag. Detta eftersom oegentlighet kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

Granskningsledare har varit Marie Jakobsson vid Helsingborgs stads revisionskontor.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges beslutade uppdrag och inriktning samt följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare redovisas om nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser samt haft en styrning och uppföljning mot inriktning och beslut.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Inriktning och uppdrag

Bedömningen av nämndens verksamhetsmässiga resultat grundas på revisionskontorets granskning av nämndens redovisning i årsbokslut, verksamhetsberättelser, delårsrapporter samt på övriga granskningar som genomförts under året. Nämndens verksamhetsberättelse i årsbokslutet bedöms i huvudsak ge en rättvisande bild av nämndens verksamhetsmässiga resultat.

Kommunfullmäktige har beslutat om ett uppdrag och en inriktning för överförmyndarnämnden som nämndens verksamhet ska hålla sig inom. I överförmyndarnämndens reglemente framgår att nämndens uppdrag är att hjälpa invånare i behov av god man eller förvaltare. Under 2022 har överförmyndarnämnden haft följande inriktning: "Digitalisera gode mäns och förvaltares ekonomiska redovisningar för att skapa en mer effektiv och rättssäker hantering."

Inlämnade digitala redovisningar uppgår 2022 till 33 procent. Det går att utläsa av nyckeltalet digitalt inlämnade och redovisade ekonomiska redovisningar för gode män och förvaltare. Det är en ökning med 2 procent jämfört med 2021 då 31 procent av redovisningarna var inlämnade digitalt.

Särskilda uppdrag

Fullmäktige har beslutat om följande uppdrag för nämnden under 2022.

Lärdomar från Coronapandemin: Fullmäktige beslutade att näst intill samtliga nämnder, däribland överförmyndarnämnden, skulle få i uppdrag att redovisa vilka utvecklingsåtgärder som genomförts eller planerats utifrån lärdomarna från pandemin. Fullmäktige beslutade att uppdraget skulle vara utfört och redovisat i nämnden eller bolagsstyrelsen senast den 30 april 2022.

Förvaltningen redovisade uppdraget till nämnden den 20 april 2022. Förvaltningen redovisade tre olika åtgärder samt vilka effekter som åtgärderna givit. Utvecklingsåtgärderna som förvaltningen lyfter är utveckling av digitala tjänstemannamöten, införande och utveckling av digitala utbildningar för blivande ställföreträdare och för befintliga ställföreträdare samt utveckling av säkra digitala funktioner och säker digital kommunikation. Nämnden beslutade i enlighet med fullmäktiges uppdrag att godkänna redovisningen.

Digitalisering

Revisionens fördjupade granskning under 2021 visade att nämnden arbetade aktivt med att digitalisera förvaltarnas ekonomiska redovisning. En ökning med två procent av antalet digitalt inlämnade redovisningar har skett under året, men det är inte i den takt som nämnden själva önskat. För detta hänvisas till att nämnden inte kunna få hjälp

med migreringen av sitt verksamhetssystem, eftersom det senarelagts på grund av stadens och digitaliseringsavdelningens fokus och prioritering av H22 City Expo.

Ställföreträdare och årsräkningar

Överförmyndarenheten har ett ansträngt läge och har inte kunnat förordna ställföreträdare i den takt de hade önskat. Den 31 december 2021 var där 156 öppna ärenden där ställföreträdare ännu inte har förordnats. Under året har åtgärder vidtagits för att förbättra situationen, såsom förändringar i arvoden, mentorskap för nya ställföreträdare och en rekryteringskampanj.

Vid utgången av 2022 har överförmyndarnämnden 13 årsräkningar avseende 2021 kvar att granska. Det är en stor förbättring jämfört med föregående år då antalet var ca 200 årsräkningar. Enheten har kunnat arbeta ikapp beroende av en utökning av antalet handläggare på både tillsvidare och mer tillfällig basis.

Länsstyrelsen

Inspektionen från Länsstyrelsen visar att det generellt är god ordning i akterna och att akterna är överskådliga och välskötta.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedömer stadsrevisionen att nämndens verksamhetsmässiga resultat för 2022 i allt väsentligt är förenligt med den verksamhetsinriktning som fullmäktige fastställt. Nämnden har lämnat tillfredsställande information om uppkomna verksamhetsavvikelser.

2.2 Ekonomiskt resultat

2.2.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2022:

Tabell: Ekonomiskt utfall

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2022	Internbudget 2022	Bokslut 2021
Kommunbidrag	18 141	18 141	16 971
Disposition av ack resultat	529	447	264
Intäkter	50	172	312
Summa intäkter	18 720	18 760	17 547
Kostnader	-20 202	-18 760	-18 158
Summa kostnader	-20 202	-18 760	-18 158
RESULTAT	-1 482	0	-611

Av ovanstående redovisning framgår att nämndens utfall redovisar ett underskott om 1,5 mnkr i förhållande till budgeten. Underskottet beror företrädesvis på ökade arvodeskostnader vilka överstiger budget med mer än 2 mnkr. Utvecklingen i samhället

är att huvudmännens betalningsförmåga sjunkit och att kommunerna får stå för en allt större del av arvodeskostnaderna. Fördelningen beträffande arvoden som utbetalats under 2022 är att överförmyndarnämnden står för 55 procent av arvodeskostnaderna och huvudmännen för 45 procent. Kommunfullmäktige har i sin budget för 2023 beslutat om en generell förstärkning till överförmyndarnämnden avseende rekrytering av ställföreträdare och höjda arvodeskostnader.

Utöver tertialrapporteringen har nämnden fått löpande information om nämnden ekonomi vid merparten av sina sammanträden under året.

Nämnden har i sitt årsbokslut lämnat tillfredsställande information om uppkomna budgetavvikelser.

2.3 Sammanfattande bedömning av verksamhet och ekonomi

Nämndens årsbokslut bedöms i allt väsentligt ge en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet. Redovisningen ger rimliga förutsättningar för att bedöma uppdraget och inriktningen.

Stadsrevisionen bedömer att nämndens verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat för 2022 i allt väsentligt är förenligt med uppdraget och den verksamhetsinriktning som fullmäktige fastställt. Nämnden har i allt väsentligt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas en granskning av nämndens interna kontroll. Av granskningen framgår bland annat i vilken utsträckning den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Vidare om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Intern kontrollplan

Nämnden har det yttersta ansvaret för att den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde är tillräcklig. Nämnden ska se till att en organisation upprättas för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde samt att regler och anvisningar antas för den interna kontrollen.

Överförmyndarenheten har utsett en särskilt ansvarig samordnare för den interna kontrollen. Kontrollsamordnaren leder arbetet tillsammans med överförmyndarchef men involverar och samlar in information från medarbetarna. Den interna kontrollen är integrerad i verksamhetens organisation.

Nämnden ska anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Överförmyndarnämnden antog sin interna kontrollplan för år 2022 den 17 november 2021. I planen för 2022 har det ingått sju processer. Processerna omfattar, leverantörsfakturahantering, arvode till ställföreträdare, delegering, tillsynsbrev till vårdboende och huvudmän, har vi med oss barnperspektivet och barnkonventionen i våra beslut, avsaknaden av uppdaterade rutinbeskrivningar/handledningar samt redovisning av huvudmans skulder i års- och sluträkning. Den sista processen har tillkommit i 2022 års plan och bygger på den riskanalys som enheten har genomfört.

Nämnden har en löpande uppföljning. Förvaltningen återrappporterar resultatet av den interna kontrollen årligen. Återrappporteringen avseende 2022 års interna kontrolluppföljning rapporterades till nämnden den 17 februari 2023. Av resultatet framgår att sex av sju kontroller har haft tillfredställande resultat som tyder på god handläggning. Den sjunde processen, avseende barnkonventionen, har inte kunnat mätas i år och granskningen kommer att flyttas fram till 2023 års plan.

Redovisningsprocesser

Inom ramen för den årliga granskningen har vi genomfört en granskning av ett antal olika redovisningsprocesser i syfte att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig. Processerna som har varit föremål för granskning är nämndens hantering av attestförteckning, upplägg av nya leverantörer i ekonomisystemet, behörigheter i ekonomisystemet samt bokföringsorder. Vår granskning av intern kontroll inom dessa redovisningsprocesser visar att överförmyndarnämnden sammantaget har en tillräcklig intern kontroll inom dessa processer.

Lönetillägg

Inom ramen för den årliga granskningen har vi genomfört en kontroll av nämndens hantering av lönetillägg i syfte att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig. Ett lönetillägg är när arbetsgivaren betalar ut ett tillägg utöver den vanliga löneformen, exempelvis när en medarbetare får ett extra uppdrag eller ansvar, arbetar på obekväma arbetstider, arbetar skift eller har förskjuten arbetstid. I granskningen har vi noterat att lönetillägg är sparsamt förekommande på överförmyndarenheten och under granskningsperioden (januari-maj 2022) fanns inga lönetillägg på enheten. Även en

jämförelse bakåt i tiden visar att lönetillägg sällan förekommit. Vår sammanfattande bedömning är därför att detta inte har utgjort någon större risk inom överförmyndarnämndens verksamhet.

3.1 Sammanfattande bedömning av intern kontroll

Stadsrevisionen bedömer att nämnden har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter. Det finns riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens uppdrag och inriktning uppfylls och att föreskrifter följs. Nämnden genomför årliga riskanalyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens uppdrag och inriktning inte uppnås. Nämnden har i sin intern kontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker. Kontroller enligt den interna kontrollplanen följs upp systematiskt och fortlöpande. Uppföljningen av kontrollerna har dokumenterats.

Sammantaget bedöms den interna kontrollen vara tillräcklig.

4. Räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens räkenskaper är rättvisande, upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följer god redovisningssed. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på övriga granskningar som genomförts under året.

Granskning av räkenskaperna har skett som en del av granskningen av kommunstyrelsens bokslut.

Granskningen av bokslutet har i huvudsak inriktats på:

- Verifiering och bedömning av upptagna balansposter
- Periodiseringskontroller
- Genomgång av inventarier/anläggningstillgångar
- Genomgång av årsbokslut inriktning, mål och ekonomi/årsanalys
- Bedömning av om upprättat bokslut överensstämmer med angivna riktlinjer, lagstiftning och god redovisningssed.

Inga särskilda iakttagelser av väsentlig karaktär har gjorts i samband med granskning av räkenskaperna.

4.1 Sammanfattande bedömning av räkenskaper

Sammantaget bedömer stadsrevisionen att räkenskaperna, i allt väsentligt, ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomisk ställning. Räkenskaperna bedöms vidare vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

BILAGA 1

Bedömningsskala

Områdena intern kontroll, verksamhet och ekonomi bedöms enligt följande bedömningsskala:

Tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande:

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser som behöver åtgärdas.

Inte helt tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande:

Bedömningskriterierna bedöms inte vara helt uppfyllda. Det finns brister som behöver åtgärdas.

Inte tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande:

Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas.

Räkenskaperna bedöms som i allt väsentligt rättvisande eller inte rättvisande

